

Sprawozdanie merytoryczne
z realizacji zadania pt. „Dofinansowanie działalności edukacyjnej
„Zielonej Szkoły” w Schodnie w 2020r.”
wg harmonogramu rzeczowo – finansowego do umowy nr WFOŚ/D/723/742/2020
od 01.01.2020 do 31.12.2020 roku

Wszyscy uczestnicy oferty edukacyjnej Zielonej Szkoły w Schodnie byli informowani o dofinansowaniu przez Wojewódzki Fundusz Ochrony Środowiska i Gospodarki Wodnej w Gdańsku.

Głównym zadaniem Zielonej Szkoły w Schodnie jest organizacja kilkudniowych przyrodniczych turnusów edukacyjnych. Działalność ta uzupełniana została innymi formami edukacji m.in. warsztatami i szkoleniami jednodniowymi dla grup zorganizowanych, łącznie w ofercie Zielonej Szkoły w 2020 roku wzięło udział 2125 odbiorców (116 grup). Zasięg edukacyjny dodatkowo był poszerzony edukację on - line na portalach społecznościowych.

Edukacja ekologiczna prowadzona na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego, obszarze wyróżniającym się wysokimi wartościami przyrody, krajobrazu, kultury i historii, pozwoliły uczestnikom samodzielnie dostrzec rolę naturalnych fragmentów województwa pomorskiego, w aspekcie cennego obszaru dla ochrony unikalnych i zagrożonych elementów przyrody, jak również naturalnego miejsca człowieka w ekosystemie. Przyroda stwarza miejsce do odpoczynku, aktywności fizycznej, poszerzania wiedzy z historii i nauk przyrodniczych, jest źródłem zdrowia i spokoju.

I) EDUKACJA EKOLOGICZNA REALIZOWANA W ZIELONEJ SZKOLE
W SCHODNIE w roku 2020.

1. WARSZTATY KILKUDNIOWE – EKOLOGICZNE OBOZY
EDUKACYJNE

W 2020 roku realizowano warsztaty kilkudniowe w okresach braku reżimu sanitarnego związanego z pandemią COVID-19. W czasie zamknięcia szkół i zakazu przemieszczania kontynuowano edukację ekologiczną w zastępczych formach – warsztaty jednodniowe oraz warsztaty on – line. W ciągu całego roku zorganizowano 23 kilkudniowe turnusy edukacyjne dla szkół podstawowych i licealnych i jednej grupy dorosłej, łączna liczba wyniosła 572 uczestników. Podczas pobytów trzydniowych i pięciodniowych uczestnicy skorzystali z terenowych trzygodzinnych warsztatów ekologicznych z przyrodnikami oraz edukatorami Zielonej Szkoły w Schodnie. Podczas pobytów, w „żywym laboratorium”, jakim jest lokalna przyroda Schodna, uczniowie mogli zastosować zdobytą wiedzę w praktyce, co wpłynęło na jej trwałość i pobudzało do dalszego, samodzielnego zdobywania wiedzy. Warsztaty tematyczne były przeplatane krajoznawczymi wycieczkami rowerowymi, pieszymi wędrówkami, umożliwiającymi poznanie specyfikę krajobrazu Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego i dziedzictwo kultury Kaszub. Zajęcia przyrodnicze prowadzone były przez instruktorów, którzy działają czynnie na rzecz ochrony przyrody, między innymi w: PTOP „Salamandra, OTOPI, Nadleśnictwo Lipusz i Kościerzyna, RDOŚ, Uniwersytet Gdański,

Akademia Pomorska. Dzięki corocznemu uzupełnianiu i udoskonalaniu pomocy dydaktycznych, sprzętu specjalistycznego, gier edukacyjnych znajdujących się w obiekcie i na terenie ogrodu Zielonej Szkoły uczniowie utrwalają zdobytą na warsztatach wiedzę i pogłębiają ją poprzez beztruską i wesołą zabawę.

Poza rokiem szkolnym w okresie ferii zimowych udział w tzw. „Białej Szkole” wzięły 3 grupy. Pierwszy tydzień swoje umiejętności kształtowali harcerze, którzy chętnie poznawali dziedzictwo przyrodnicze Kaszub na warsztatach z przyrodnikami. W drugim tygodniu gościliśmy dwie grupy z kółka kaszubskiego, podczas pobytów, uczestnicy piekli chleb tradycyjną metodą dowiadując się o związku rolnictwa z naturą, podczas wędrowek poznawali wartości przyrodnicze, kulturowe i historyczne Kaszub, które kształtują piękno krajobrazu tego regionu, zwracaliśmy uwagę na szczególnie wrażliwe ekosystemy. Tegoroczne letnie turnusy „Wakacje z Zieloną Szkołą” spędziły z nami cztery letnie kolonie. Czas pobytu spędzany był na krajoznawczych wędrowkach, wycieczkach rowerowych i wielu warsztatach przyrodniczych. Nie zabrakło manualnych warsztatów w duchu „0 waste”. Wspólne tworzenie domowych kosmetyków, czy przyrodniczych - obserwacje mikroorganizmów pod mikroskopem, chodzenie boso po torfowiskach czy udział w grze terenowej „Życie lasu”. Właśnie w taki sposób jak - "dotknij, pocuj, zobacz" młodzi uczestnicy letnich kolonii poznawali otaczające ich środowisko naturalne.

	Poniedziałek	Wtorek	Środa	Czwartek	Piątek
Przedpołudnie	Zakwaterowanie Prelekcja na temat wartości obszaru Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego Gry i zabawy o formach ochrony przyrody	Krajoznawcza wycieczka rowerowa	Podchody przyrodnicze z zadaniami	Mini-warsztaty z ed. Regionalnej „Od ziarenka do bochenka” Warsztaty „Jak czytać mapy i nie zgubić się w terenie?”	Konkurs z wiedzy przyrodniczej zdobytej na warsztatach
Popołudnie	Pieszna ścieżka 8-kilometrowa wokół jeziora Schodno	Warsztaty : „Owady najliczniejsze na świecie”	Zajęcia własne - Projekcja filmu przyrodniczego	Warsztaty „Tajemnice torfowisk”	Dla chętnych grup przejazd do Wdzydz Kiszewskich na zajęcia o j. Wdzydzkim odbywające się na wieży widokowej

Wieczór	Zaj. Własne – dyskoteka integracyjna	Zaj. Własne – zajęcia z wyplatania koszy kaszubskich	Warsztaty „Nietoperze – nocni łowcy”	Ognisko z kaszubskimi przyśpiewkami wodzireja / obserwacją gwiazd	----- -----
---------	--	--	--	--	----------------

W roku 2020 w kilkudniowych warsztatach z edukacji ekologicznej uczestniczyły 23 grupy - łącznie 572 uczestników. Były to zarówno pobyty w ramach zajęć szkolnych, jak i turnusy feryjne i wakacyjne:

Grupy woj. Pomorskie	Warsztaty 5-dniowe Ilość uczestników (ilość grup)	Warsztaty 3-dniowe Ilość uczestników (ilość grup)
Szkoły podstawowe kl. IV - VIII	267 (10)	193 (8)
Szkoły Średnie i dorośli	41 (2)	71 (3)

2. DODATKOWE FORMY EDUKACJI PRZYRODNICZEJ REALIZOWANE PRZEZ ZIELONĄ SZKOŁĘ:

- **Warsztaty jednodniowe dla szkół**

KONTYNUACJA AKCJI EDUKACYJNEJ „Wilk i spółka – czyli ssaki chronione w Polsce” – warsztaty jednodniowe były przeprowadzone w dwóch przedszkolach. Podczas warsztatów dzieci poznały wygląd, trop, głos leśnych ssaków, a podczas gier i zabaw dowiedziały się, które są rzadkie i chronione. Na podsumowanie warsztatów dzieci wykonały proste maski karnawałowe z twarzami ssaków chronionych. W warsztatach wzięło udział 45 przedszkolaków z dwóch przedszkoli z terenu Kościerzyny.

PRZYRODA I KULTURA WPK – Warsztaty jednodniowe w ramach lekcji kaszubskiego polegające na ogólnoprzyrodniczych warsztatach terenowych nt. wartości przyrody i krajobrazu WPK. Następnie uczestnicy wzięli udział w pogadance o tradycji w krajobrazie i wypiekiem bułek w piecu chlebowym. W warsztatach wzięło udział 60 uczniów ze szkół w Karsinie i Wielu.

ZIELONE LEKCJE – lekcje w terenie z przyrodnikami. Były gry i zabawy w lesie, obserwacje i proste badania pod okiem specjalistów, poznawanie lasu, jeziora i torfowiska poprzez dotyk, zapach, smak i wsłuchiwanie się w dźwięki. W otoczeniu borów i jezior odbyło się 9 lekcji dla 176 uczniów z klas 1-4.

PÓLKOLONIE LETNIE – Cykl warsztatów proekologicznych z kościerskim Domem Dziecka Uczestnicy brali udział w warsztatach na temat zalet i zasad bushcraftu – jako ciekawej formy poznawania przyrody wśród młodzieży, badaniu biologicznym i chemicznym okolicznych kąpielisk, warsztatów na temat roli i wykorzystaniu okolicznych chwastowisk, oraz up – cyklingu papieru, jako przykładu w ograniczeniu konsumpcji i jej wpływu na środowisko. W 4 warsztatach wzięło udział 55 uczestników.

ZIMOWE WARSZTATY ON – LINE – dla zgłoszonych klas szkolnych przygotowano możliwość uczestnictwa w warsztatach edukacyjnych z przyrodnikami poprzez aplikację MS Teams. Warsztaty miały formę prezentacji przeplatanej pogadankami przyrodniczymi w własnych podróży przyrodniczych i prezentowaniem pomocy edukacyjnych takich jak modele raka szlachetnego, tablicę edukacyjną „W krainę raka”, pamiątek z podróży – znalezionych piór egzotycznych ptaków, zdjęć, tablic o wędrówkach ptaków, kompasów, map, a nawet przeprowadzano małe doświadczenia i eksperymenty, co zachęcało dzieci i młodzież do podejmowania własnych spacerów odkrywczych i doświadczeń przyrodniczych wśród dzieci i młodzieży. W tej formie przeprowadzono 26 warsztatów dla 576 uczestników dla uczniów z klas 4-8 SP.

- **Warsztaty i szkolenia dla dorosłych**

GRA TERENOWA DLA RODZIN NA WAKACJACH „Życie lasu” – przygotowanie rekwizytów, zadań i karty pracy - edukacyjnego questu skierowanego do rodzin na wakacjach. Na okres wakacyjny pracownicy szkoły przygotowali trasę z mapką i wierszowanymi zadaniami . W grze wzięło udział co najmniej 29 rodzin (116 uczestników).

WARSZTATY I STOISKO EDUKACYJNE „Zielna z Remusem” – w której wzięły udział rodziny z dziećmi z okolic Wielkiego Podlesia i turyści (łącznie ok. 70 osób). Wraz ze stowarzyszeniem „Kaszubski azymut opracowano nazwy ziół z których korzystano dawniej w okresie Święta Matki Boskiej Zielnej i przetłumaczono ich nazwy naukowe na kaszubskie korzystając z dostępnych książek o Remusie i innych naukowych źródeł. Przeprowadzono grę na orientację, stoisko z okazami ziół i ich nazwami, przeprowadzono warsztaty terenowe o roli chwastów w uprawach, na łąkach, w ogrodach i dla przyrody.

Wraz z Wdzydzkim Parkiem Krajobrazowym współorganizowano warsztaty dla dorosłych: „Wodny Świat we Wdzydzach i Juszkach, Spacerze Przyrodniczym we

Wielu i grzybobraniu z mykologiem. Z udziałem Zielonej Szkoły przeprowadzono warsztaty dla 93 uczestników – turyści i mieszkańcy WPK i otuliny.

Pomorski Zespół Parków Krajobrazowych przeprowadził w Zielonej Szkole dla Pracowników wszystkich oddziałów **PZPK szkolenie nt. przygotowania audytu krajobrazowego** - ważnego dokumentu przyczyniającego się do ochrony krajobrazu woj. pomorskiego (26 uczestników).

- **Pikniki edukacyjne – Piknik „Czas na grzyby”** Tegoroczny piknik był wyjątkowy, każda ze zgłoszonych grup uczestniczyła w pikniku w odrębnym terminie. Do każdej grupy zaproszony był specjalista mykolog, który opowiadał w terenie ciekawostki nie tylko o grzybach jadalnych. Po powrocie, na stoiskach badawczych uczniowie wykonywali doświadczenia, gdzie poznali potężną rolę grzybów w gromadzeniu wody, rozkładaniu martwych i chorych organizmów, leczniczą. Na stoiskach plastycznych mogli wykonać eko – pamiątkę różne gatunki grzybów z masy solnej, czy magnesy z chronionymi okazami grzybów. Były też gry edukacyjne i konkursy sprawnościowe z wiedzy. Kto najwięcej zapamiętał, ten wygrywał, a inny mógł się jeszcze czegoś nowego dowiedzieć. Świat grzybów okazał się dla uczestników fascynujący i niezwykły. Uczestnicy pikniku z pewnością docenią ich wszechobecną rolę w przyrodzie. W ciągu 6 intensywnych mini - pikników wzięło udział – 216 uczestników.
- **Organizacja konkursów plastycznych: Konkurs „Życie grzybów z drzewami”** Konkurs miał na celu podniesienie poziomu wiedzy przyrodniczej nt. związku grzybów i drzew wśród uczestników, jako ważnego aspektu w ochronie gatunkowej jednych i drugich. Przy okazji rolą konkursu było podniesienie poziomu wiedzy przyrodniczej uczestników o gatunkach grzybów WPK, motywowanie do samodzielnych obserwacji przyrodniczych, zwrócenie uwagi na cenne elementy środowiska i przyrody w krajobrazie, zwrócenie uwagi na różnorodną rolę grzybów w przyrodzie, zachęcanie do konstruktywnej rywalizacji konkursowej, rozwijanie nowych pasji i zainteresowań przyrodniczych. Kategorie konkursowe brzmiały: Klasy I – III praca plastyczna "Moje grzyby na leśnym spacerze", klasy IV - VI praca plastyczna "Każdy grzyb ma swoje drzewo", Klasy VII – VIII - konkurs fotograficzny "Grzyby i drzewa w jesiennym krajobrazie". W odpowiedzi na zaproszenie do konkursu wzięło udział 121 prac z 6 szkół podstawowych powiatu kościerskiego.
- **Przygotowanie i przeprowadzenie realizacji nowych autorskich pomocy edukacyjnych:**
NADZÓR MERYTORYCZNY NAD 3- KILOMETROWĄ ŚCIEŻKĄ „ŻYCIE LASU”- opracowanie treści i koncepcji autorskich i interaktywnych 14 tablic edukacyjnych na trasę, uzgadnianie szczegółów realizacji - szaty graficznej, budowy konstrukcyjnej, sprawdzanie poprawności merytorycznej żywych okazów do tablic – huby, ślady zwierząt, nasion i owoców. Tematyka tablic: bory chrobotkowe, chrust,

mrówki, ślady i tropy zwierząt, dokarmianie zwierząt, żaby, mikoryza, huby, anatomia drzewa, żurawie, oczyszczalnia ścieków, torfowisko, drzewa i krzewy, leśne ptaki.

AUTORSKIE TABLICE INTERAKTYWNE:

1) zaprojektowanie i realizacja tablicy interaktywnej w formie klucza do rozpoznawania płazów – umożliwiają poznanie ciekawostek o gatunku, określenie gatunku, i wizualne zapamiętanie przynależności systematycznej. Tablica daje umiejętność korzystania z klucza, pobudza uczestnika do samodzielnego poszukiwania, co daje mu satysfakcję.

2) zaprojektowanie i realizacja tablic interaktywnych o tematyce mikologicznej – „Muchomor sromotnikowy i sobowtóry” „Grzyby w epopei” umożliwią naukę poprzez zabawę uczestników pikniku ekologicznego „Czas na grzyby” czego efektem będzie poznanie w trackie spotkań różnorodności i roli grzybów w ekosystemach leśnych oraz zadbanie o własne bezpieczeństwo poprzez rekreacji na grzybobraniach.

3) Zaprojektowanie i realizacja tablicy edukacyjnej „Wędrowni ptaków”. Obrotowe tabliczki pozwalają poznać pospolitych przedstawicieli ptaków wędrownych a po odwróceniu poznać ich miejsca lęgów i zimowania

4) Sportowo – przyrodnicze obiekty edukacyjne – rozpiętość skrzydeł, kto skacze najdalej poznanie rekordzistów wśród ssaków i ptaków mierząc się na sportowo z ich rekordami co sprawi dzieciom satysfakcję, zachęci do aktywności w plenerze, wzbudzi podziw do świata zwierząt.

5) Zaprojektowanie i realizacja puzzli wielkoformatowych nt. ochrony mokradel – pozwoli podjąć tematy związane z ochroną ekosystemów nieleśnych i ich wpływu na ginące grupy zwierząt i zmiany klimatyczne.

6) Wraz z Wdzydzkim Parkiem Krajobrazowym opracowano geologiczną tablicę edukacyjną wyposażoną w treści i ryciny naukowe dostosowane do geomorfologii Wdzydzkiego PK.

7) Udział pracowników Zielonej Szkoły w Schodnie przy tworzeniu pakietu edukacyjnego „Na tropie zwierząt” Pakiet jest swego rodzaju szablonem, porcją rzetelnej wiedzy w przygotowanej prezentacji multimedialnej z oprawioną grafiką, który bez specjalnych przygotowań, nauczyciel będzie mógł od razu wykorzystać na swoich warsztatach przyrodniczych. Planowana jest kontynuacja kolejnych części pakietu w przyszłym roku.

- **Edukacja w portalach społecznościowych** skierowania głównie do młodszych odbiorców, ale też stanowiąca materiały dla nauczycieli i rodziców - Ciekawostki, łamigłówki, materiały edukacyjne, konkursy i wiele innych form edukacji użyliśmy do przygotowywania postów edukacyjnych na portalu społecznościowym facebook. Tematyka była dobierana pod kontem najciekawszych zjawisk, jakie aktualnie występują w przyrodzie. W tym celu przygotowano autorskie karty pracy, opowiadania, krzyżówki, filmy i ciekawostki, które w sposób najbardziej interesujący i dostępny pozwolą poznać i zapamiętać ciekawostki ze świata przyrody. W okresie od kwietnia do czerwca codziennie pojawiały się posty związane z konkretną w danym tygodniu tematyką przewodnią:

- I tydzień: Terapeutyczna rola lasu
- II tydzień: Wskaźniki zmian klimatu
- III tydzień: Geofity wiosenne
- IV tydzień: Płazy wokół nas
- V tydzień: Wiosenne migracje ptaków – fenomen wędrówek
- VI tydzień: Ogrody przyjazne przyrodzie parków krajobrazowych
- VII tydzień: Co wiemy o dzikich zapylaczach?
- VIII tydzień: Chwastowe love –rośliny zielne pól i łąk
- IX tydzień: Domowe kosmetyki przyjazne naturze
- X tydzień: Drzewa na klimatyczne orzeźwienie
- XI tydzień: Czerwcowe jeziora pełne życia
- XII tydzień: Lato w lesie

Po wakacjach w dalszym ciągu wspierano edukację jednodniową kilkudniową i jednodniową edukacją prowadzoną w portalach społecznościowych poprzez załączanie systematyczne edukacyjnych ciekawostek i filmików, łącznie 101 postów edukacyjnych (28379 odbiorców).

- **Działalność prasowa** Przygotowanie dwóch artykułów – felietonów - do lokalnej gazety na temat walorów kulturowych wsi położonych na terenie Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Mieszkańcy wsi docenią wartości kulturowe, przyrodnicze i historyczne obszaru zamieszkania, a dla turystów artykuł będzie stanowił ciekawą informację krajoznawczą.

W ramach działalności edukacyjnej Zielonej Szkoły w Schodnie w I połowie 2020 roku przeprowadzono ponad 82 warsztaty nieodpłatne prowadzone przez pracowników szkoły oraz PZPK, a także 105 odpłatnych warsztatów z edukacji ekologicznej prowadzonych przez następujących instruktorów:

Prowadzący		Tematyka warsztatów	L.w.
Krzysztof Jarzyński	Leśniczy w l. Płocice	„Tajemnice leśnych kniei”	4
Adam Michalak	Członek OTOP, przewodnik turystyczny, podróżnik	„Ptaki – Fenomen świata zwierząt” „Wędrówki ptaków” „ptasi budzik”	22
Małgorzata Piotrowicz	Entomolog, właścicielka firmy zajmującej się edukacją ekologiczną	„Owady najliczniejsze na świecie”	3
Tomasz Narczyński	Biolog, farmaceuta, członek PTOP Salamandra	„Płazy i gady Polski” „Nietoperze – nocni łowcy”	7

Artur Sikorski	Kartograf, geograf	„Jak czytać mapę i nie zgubić się w terenie?” „Bushcraft, czyli świadome bytowanie w dziczy”	20
Piotr Kowalewski	Geolog, przewodnik górski	„Wycieczka w epokę lodowcową” „Opowieści kamienia polnego”	5
Dr Paulina Ćwiklińska	Botanik, pracownik naukowy BUL	„Torfowiska z bardzo bliska	7
Dr Małgorzata Gniotyńska	Hydrobiolog, nauczyciel w liceum	„Woda źródłem życia” „Szlachetne raki – współczesne nieboraki”	18
Mirosław Wantoch - Rekowski	Członek Polskiego Towarzystwa Mikologicznego	„Wędrówka do królestwa grzybów”	10
Dr Katarzyna Galecka	Dietetyk, dr chemii	„Wiem co jem – moja żywność bliżej natury”	6
Agnieszka Przesmycka	Biolog, chiropterolog, członek PTOP Salamandra	„Już lubię nietoperze”	3

Spośród zajęć realizowanych przez pracowników Zielonej Szkoły odbywały się:

- Tematyczne z edukacji ekologicznej dotyczące zagrożonych elementów przyrody Wdzydzkiego PK
- Spotkania organizacyjne, konkursy, quizy, gry i zabawy dla najbardziej zainteresowanych uczestników podczas pobytu.
- Przeprowadzanie „podsumowań dnia” – ewaluacja wiadomości zdobytych podczas warsztatów z edukacji ekologicznej.
- Zajęcia o tematyce regionalnej „ Od ziarenka do bochenka”, podczas których odbywa się wypiek bułek w piecu chlebowym, znajdującym się w ogrodzie Zielonej Szkoły.
- Pomoc grupom w organizacji wycieczek do cennych kulturowo i przyrodniczo miejsc regionu kaszubskiego.
- Zajęcia na wieży widokowej we Wdzydzech Kiszewskich nt. wartości zespołu jezior Wdzydzkich organizowanych w trakcie pobytu grupy.

II) MODERNIZACJE I REMONTY ZIELONEJ SZKOŁY W SCHODNIE I OTOCZENIA

W ramach dofinansowania działalności Zielonej Szkoły oraz korzystając z przerwy w turnusach kilkudniowych przeprowadzono szereg remontów:

- Wykonano remont mieszkania służbowego – wymiana podłóg i drzwi w kuchni i korytarzu, malowanie pomieszczeń w kuchni i korytarzu, generalny remont łazienki. Wykonano audyt energetyczny dla budynku Zielonej Szkoły celem planowania kolejnych inwestycji w sposób ekonomiczny, ekologiczny i energooszczędny.
- Renowacja wszystkich pomieszczeń noclegowych w budynku poprzez wyszlifowanie i polimeryzację podłóg, wymalowanie ścian i lamperii, naprawa łazienki pracowniczej poprzez wstawienie brodzika i wykonanie hydroizolacji.

- Zrewitalizowano ogród poprzez odnowienie kącika z tropami zwierząt, zielonej tryby, wykonaniu nowego bezpiecznego podjazdu do Ośrodka, remoncie schodów zewnętrznych do świetlicy, malowaniu wszystkich elementów drewnianej infrastruktury edukacyjnej, odświeżenie drewnianej infrastruktury ogrodowej i olejowanie płotu, zakup ławek do ogniska. Wykonano również nowe nasadzenia rodzimych gatunków miododajnych – bylin, drzew i krzewów.
- Doposażono obiekt Zielonej Szkoły w pomoce edukacyjne i biurowe – projektor, komputer biurowy, ściennie pomoce edukacyjne do sali edukacyjnej dających możliwość uatrakcyjnienia pomieszczeń edukacyjnych i wykorzystania ich do edukacji, teleskop, aparat fotograficzny do tworzenia filmów edukacyjnych. Zakupiono rowery różnej wielkości celem dopasowania do różnorodności uczestników w grupie i zapewnienia bezpieczeństwa podczas licznie organizowanych wycieczek rowerowych. Zakupiono ozonator do organizowania bezpiecznych warunków higienicznych w czasie epidemii.

III) EFEKT EKOLOGICZNY:

Celem działań edukacyjnych zrealizowanych przez Zieloną Szkołę w Schodnie było upowszechnienie wartości przyrodniczych, kulturowych, historycznych i krajobrazowych obszaru województwa pomorskiego, ze szczególnym uwzględnieniem Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Świadomość o wartości tego obszaru wśród mieszkańców Pomorza jest niezbędne w dalszej ochronie i sposobie użytkowania tego obszaru. Najbardziej skuteczną formą edukacji były edukacyjne turnusy kilkudniowe, tzw. „zielone szkoły”. Podczas pobytu dzieci w naturalnym spokojnym rytmie uczyły się przyrody poprzez własne doświadczenia i obserwacje, a tajemniki świata przyrody odkrywali przed nimi na żywo przyrodnicy. Pozytywne przeżycia, jakie dał wspólny pobyt klasy w naturze utrwaliły więzi ze światem przyrody i z drugim człowiekiem, wskazały prawdziwe wartości, co przekłada się nie tylko na chęć przebywania w naturalnym otoczeniu, ale także kontynuowania proekologicznego stylu życia w duchu minimalizmu i wysokiej jakości, poprzez zrozumienie związków – przyczynowo – skutkowych w obecnych problemach globalnych – zmiany klimatyczne, nadmierna produkcja plastików, zanikanie siedlisk. Uczestnictwo w warsztatach z edukacji ekologicznej ze specjalistami wpłynęło również na nabycie umiejętności, takich jak: wykonywanie pomiarów środowiskowych, formułowanie wniosków, stawianie hipotez badawczych, umiejętność posługiwania się sprzętem do obserwacji przyrodniczych i orientacji w terenie, kreatywnego korzystania z wiedzy przyrodniczej.

Zajęcia jednodniowe, których tematyka jest corocznie aktualizowana i dostosowywana do potrzeb środowiska oraz prowadzonych działań proekologicznych skierowane zostały do mieszkańców Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego. Warsztaty jednodniowe na temat ssaków chronionych w Polsce wśród przedszkolaków zachęciły dzieci do spacerów po lesie i wzbudziły opiekuńczy stosunek wobec zwierząt i ich domu – lasu. Warsztaty jednodniowe „Zielone lekcje” dla klas IV – VI obudziły w dzieciach odkrywców i zachęciły do samodzielnych badań i obserwacji przyrody.

Na imprezie Zielna z Remusem dorosłych mieszkańców okolicznych miejscowości zaskoczył potencjał miedzi i nieużytków, jako źródła lekarstw i wsparcia dla przyrody, ale również ogromnej wiedzy ich przodków na temat rodzimych roślin dawniej. Wartości kulturowe poruszane na warsztatach „Przyroda i kultura WPK” dla kółek kaszubskich wzmocniło dumę ze swojego miejsca zamieszkania wśród małych Kaszubów.

Gra terenowa życie lasu zachęciła ponad 29 rodzin do aktywnego wspólnego spędzenia czasu w borach chrobotkowych. Udział w grze stanowił wspaniałą zabawę, umożliwił zaintrygowanie rodzin okoliczną przyrodą, pozwolił pokazać piękno borów chrobotkowych, jako zagrożonych siedlisk.

Wsparcie pracowników Zielonej Szkoły w akcje edukacyjne prowadzone przez Wdzydzki Park Krajobrazowy umożliwiło organizację większej ilości warsztatów dla dorosłych mieszkańców, co wpłynęło na upowszechnianie walorów obszaru Parku wśród większej liczby dorosłych.

Edukacja zdalna poprzez internet, prasę pozwoliła dotrzeć do szerokiej liczby odbiorców, w tym szczególnie osób, które nie mają czasu na udział w warsztatach - osoby w średnim wieku. Pozwoliła poruszać tematy problemowe, oraz przekazywać odbiorcom ciekawe graficznie pomoce edukacyjne, które zachęcały do korzystania i promowania danego tematu dalej, np. dzieciom.

Powstanie nowych pomocy edukacyjnych – ścieżek, tablic, gier - wpłynie na intensyfikację edukacji poprzez dotarcie do szerszego grona odbiorców i możliwości skorzystania z atrakcyjnie zaprezentowanej wiedzy ludziom spędzającym w okolicy wolny czas - turystów, rodzin z dziećmi, spacerujących mieszkańców, wycieczki klasowe. Świadomość ekologiczna zmniejszy dewastację okolicznego środowiska. Wykonane remonty w budynku i otoczeniu Zielonej Szkoły, których efektem jest generalny remont kuchni, łazienki i korytarza w mieszkaniu służbowym, czyste i higieniczne 4 sale sypialne uczestników, bezpieczny wjazd do Zielonej Szkoły i wejście do budynku zwiększą bezpieczeństwo i estetykę Ośrodka, zachęcą nauczycieli do częstszego korzystania z oferty Szkoły.

W ramach dofinansowania działalności Zielonej Szkoły w Schodnie w roku 2020 przeprowadzono następujące działania na rzecz edukacji i ochrony wartości obszaru Wdzydzkiego Parku Krajobrazowego:

- 1) **23 turnusy kilkudniowe**, łącznie 572 uczestników (w tym 7 grup w okresach wakacyjnych)
- 2) **17 warsztatów jednodniowych terenowych** dla 336 uczestników
- 3) **26 warsztatów jednodniowych on – line** dla 576 uczestników z klas IV - VIII
- 4) **6 wydarzeń dla dorosłych** – 3 cykle warsztatów z WPK , gra terenowa, szkolenie, 1 impreza edukacyjna – łącznie 305 uczestników
- 5) **Piknik Edukacyjny „Czas na grzyby”** – w cyklu 6 dni – 216 uczestników
- 6) **Konkurs edukacyjny „Życie grzybów z drzewami”** – 121 uczestników
- 7) **Autorskie pomoce edukacyjne** – Ścieżka edukacyjna – 3 km, gra terenowa, 6 przenośnych pomocy edukacyjnych- interaktywne tablice, puzzle

- 8) Edukacja na portalach społecznościowych** 101 postów edukacyjnych (28379 odbiorców) i napisano dwa artykuły – felietony do lokalnej gazety
- 9) Zmodernizowano ogród edukacyjny** – zakupiono rowery, skocznię, tablicę „zmierzyć się z ptakami, drewniane ławki, wyremontowano wjazd i schody zewnętrzne do świetlicy.
- 10) Wykonano remonty w budynku**– generalny remont mieszkania służbowego – 22,5m², wymiana 4 drzwi wewnętrznych, malowanie i polimeryzacja 4 sal dla uczestników, naprawa brodzika w łazience.